

OIKEUS KESTÄVÄÄN JA KOHTUUHINTAISEEN ARKEEN KAIKILLE

Mistä on kyse?

Arjen kasvavat kustannukset heikentävät kuluttajien ostovoimaa. Kuluttajat säästävät jo arjen perustarpeissa, kuten elintarvikkeiden hankinnassa ja kodin lämmityksessä. Jopa lääkkeiden hankinnasta on ryhdytty säästämään kiristyneen taloustilanteen vuoksi. Samaan aikaan kulutuksessa tulisi siirtyä nykyistä kestävämpiin toimintamalleihin, jotka saattavat edellyttää kuluttajilta suuriakin investointeja.

Miksi asia on tärkeä?

Lähes puolet Kuluttajaliiton selvitykseen¹ vastanneista arvioi oman kotitaloutensa pelivaran olevan enintään sata euroa elinkustannusten noustessa. Yksinhuoltajat ja yksinasuvat kertoivat muita useammin, että maksuvaraa kustannusten nousuun ei ole enää lainkaan. Kuluttajia uhkaavat taloudelliset vaikeudet, jotka näkyvät mm. ylivelkaantumisen lisääntymisenä ja maksuhäiriömerkintöjen kasvuna. Esimerkiksi maksamattomista sähkölaskuista aiheutuneiden maksuhäiriömerkintöjen määrä on Asiakastiedon mukaan kasvanut vuoden 2022 aikana jo 18 prosentilla. Ylivelkaantumisella on laajalle ulottuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä sekä yhteiskunnallisia vaikutuksia. Kestävämpään kulutukseen siirtymisessä tarvitaan kaikkia kuluttajia. Nykyinen kehitys uhkaa jättää osan kuluttajista ulkopuolelle.

Kuluttajaliiton ratkaisuehdotukset

- Kuluttajille annettavia energiatukitoimia tulee tarvittaessa jatkaa erityisesti kaikkein heikoimmassa asemassa olevien kuluttajien osalta. Avun hakemisen helppoudesta ja sujuvuudesta on huolehdittava.
- Kestävästä ruokavalinnoista on tehtävä saavutettavia, ensisijaisia ja kohtuuhintaisia kuluttajille. Terveellisten, ympäristöystävällisten elintarvikkeiden verotuksen tulisi olla muita alhaisempaa.
- Kuluttajien siirtymistä kestävämpään liikkumiseen tulee tukea. Julkisen liikenteen kohtuuhintaisuutta ja saatavuutta on parannettava.
- Ylivelkaantumisen ehkäisemiseksi säädetyin lainsäädännön kehittämistä on jatkettava (kuluttajaluottosäätely, sosiaalinen luototus, ulosottolainsäädännön muutokset).

¹Kuluttajaliitto | Aula Research, 9/2022, n = 1090